

ПОЛОЖЕННЯ

про навчальний пункт Аварійно-рятувального загону спеціального призначення ГУ ДСНС України у Хмельницькій області

I. Загальна частина

1. Положення розроблено відповідно до законодавства України та є установчим документом, який регламентує діяльність навчального пункту Аварійно-рятувального загону спеціального призначення Головного управління Державної служби з надзвичайних ситуацій України у Хмельницькій області.

2. Навчальний пункт створено Державною службою України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС України), як структурний підрозділ Аварійно-рятувального загону спеціального призначення Головного управління Державної служби з надзвичайних ситуацій України у Хмельницькій області (далі – АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області).

3. Навчальний пункт діє на підставі Положення, що затверджується начальником АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області та погоджується Департаментом освіти і науки України.

4. Навчальний пункт здійснює свою діяльність відповідно до Кодексу цивільного захисту України, Закону України «Про професійно-технічну освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 5.08.1998 № 1240 «Про затвердження Положення про професійно-технічний навчальний заклад», «Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах» затвердженого наказом МОН України від 30.05.2006 № 419 (зі змінами №746 від 10.07.2015), Положення про порядок кваліфікаційної атестації та присвоєння кваліфікації особам, які здобувають професійно-технічну освіту, затвердженого спільним наказом Міністерства праці та соціальної політики та МОН України від 31.12.1999 № 201/469, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 1.03.1999 за № 124/3417, Статуту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області та цього Положення.

5. АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області належить до навчальних закладів першого атестаційного рівня та забезпечує перший ступінь професійно-технічної освіти щодо формування відповідного рівня кваліфікацій професій.

6. Навчальний пункт має право на діяльність, пов'язану з наданням професійно-технічної освіти на рівні кваліфікаційних вимог, за умови отримання ліцензій на провадження освітньої діяльності, що визначається у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

7. Професійно-технічне навчання на навчальному пункті вимагає від слухачів повної загальної середньої освіти і здійснюється за робочими навчальними планами та навчальними програмами, затвердженими в установленому порядку.

8. Навчання завершується кваліфікаційною атестацією. Слухачам навчального пункту присвоюється кваліфікація «кваліфікований робітник» з

набутої професії відповідного розряду та видається свідоцтво (диплом) державного зразка. Слухачам, які не закінчили повного курсу навчання і не пройшли кваліфікаційної атестації, видається довідка.

9. У своїй діяльності навчальний пункт керується Конституцією України, Кодексом цивільного захисту України, законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства оборони України, МВС України, ДСНС України, іншими нормативно-правовими актами в галузі освіти та у сфері цивільного захисту, цим Положенням.

10. Місцезнаходження навчального пункту Центру: 29008, м. Хмельницький, вул. Купріна, 58.

11. Трудові відносини працівників навчального пункту визначаються законодавством України, права педагогічних працівників і слухачів гарантуються Конституцією України, іншими законодавчими та нормативно-правовими актами.

II. Структура та управління навчальним пунктом

1. Штат навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області розробляє та затверджує ДСНС України у частині комплектування начальницьким складом служби цивільного захисту.

2. Штат АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області розробляється начальником АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області та затверджується ДСНС України.

3. До складу працівників навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області можуть входити:

- начальник навчального пункту;
- старший викладач;
- викладач-методист;
- викладачі;
- майстер виробничого навчання;
- інструктор - водій.

4. Загальне керівництво навчальним пунктом здійснює начальник АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області.

5. Безпосереднє управління діяльністю навчального пункту здійснює начальник навчального пункту, який діє на засадах єдиноначальності.

6. Начальник навчального пункту призначається та звільняється з посади за поданням начальника АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області та попередньо погоджується з начальником Головного управління ДСНС України в області.

7. Головне управління ДСНС України в області в процесі виконання завдань:

погоджує робочі навчальні плани та програми з професійно-технічного навчання, перепідготовки та підвищення кваліфікації осіб рядового і молодшого начальницького складу;

забезпечує проведення виробничого навчання і виробничої практики слухачів навчального пункту на базі підпорядкованих підрозділів;

здійснює відбір кандидатів на навчання на навчальний пункт, супроводження та контроль за ходом їх навчання, укладання з ними контрактів та службу та їх працевлаштування в підпорядкованих підрозділах;

передає навчальному пункту для проведення занять відповідно до існуючих норм та навчальних програм приміщення службового та культурно-побутового призначення.

8. Начальник навчального пункту відповідає за проведення освітньої діяльності з професійно-технічного навчання, за результати господарської діяльності, стан і збереження будівлі та іншого майна.

9. Начальник навчального пункту в межах наданих йому повноважень:

вирішує, відповідно до законодавства та Положення, питання провадження діяльності навчального пункту і несе відповідальність за результати його роботи;

організовує навчально-виховний процес щодо професійно-технічного навчання кандидатів на службу до органів і підрозділів служби цивільного захисту;

контролює якість виконання робочих навчальних планів, робочих навчальних програм, науково-методичний рівень і ефективність комплексно-методичного забезпечення викладання навчальних предметів та проведення професійно-практичної підготовки, організацію індивідуальної роботи зі слухачами;

розробляє, погоджує та подає на затвердження проект положення про навчальний пункт, посадові інструкції працівників, правила внутрішнього трудового розпорядку;

особисто проводить заняття із слухачами навчального пункту протягом навчального року, представляє навчальний пункт в установах, підприємствах та організаціях області;

створює необхідні умови щодо творчого підходу педагогічних працівників і слухачів навчального пункту для використання і впровадження ними прогресивних форм і методів навчання, розвитку інноваційної діяльності;

керує роботою методичної комісії з професійно-технічного навчання навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області.

здійснює перспективне та поточне планування діяльності навчального пункту, розроблення робочих навчальних планів і робочих навчальних програм професійно-технічного навчання;

приймає участь у відпрацюванні план-графіку підготовки кадрів ГУ ДСНС України в області на навчальному пункті АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області;

забезпечує підготовку та своєчасне надання звітності;

забезпечує дотримання працівниками і слухачами навчального пункту умов охорони праці та пожежної безпеки;

забезпечує дотримання законодавства та порядку серед працівників та слухачів навчального пункту;

здійснює заходи щодо створення та удосконалення навчальної матеріально-технічної бази навчального пункту;

порушує клопотання перед начальником АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області щодо застосування заходів морального та матеріального заохочення працівників навчального пункту та притягнення їх до дисциплінарної відповідальності;

організовує експлуатацію, раціональне використання техніки, засобів, майна навчального пункту, а також їх ремонт та технічне обслуговування;

забезпечує захист інформації з обмеженим доступом.

10. Посадові інструкції працівників навчального пункту розробляються на підставі Статуту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області та цього Положення.

III. Завдання та повноваження навчального пункту

1. Головними завданнями навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області є:

здійснення освітньої діяльності відповідно до отриманих ліцензій з професійно-технічного навчання, перепідготовки та підвищення кваліфікації робітничих кадрів для потреб органів і підрозділів цивільного захисту;

надання інших послуг згідно з переліком платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами і установами освіти;

проведення спеціального навчання з питань пожежної безпеки;

забезпечення належних умов для якісного засвоєння слухачами робочих навчальних планів, робочих навчальних програм, набуття ними умінь і навичок, необхідних для успішного виконання службових обов'язків у сучасних умовах, згідно з кваліфікаційними умовами;

організація і вдосконалення навчально-виховного процесу відповідно до вимог МОН та ДСНС України, забезпечення його нерозривного зв'язку з вирішенням завдань, які стоять перед ДСНС України;

упровадження інноваційних педагогічних технологій, методів і форм навчання у процесі безперервної освіти, застосування сучасних систем для підвищення якості навчання, створення відкритого інформаційно-освітнього простору;

моральне та етичне виховання слухачів, прищеплення їм ідеалів гуманізму, поваги до законів, відповідального ставлення до виконання службового обов'язку;

забезпечення дотримання законності та порядку серед працівників та слухачів навчального пункту.

2. Виконання вищезазначених завдань досягається:

високим організаційним рівнем навчальної та виховної роботи;

постійним удосконаленням професійної майстерності педагогічних працівників;

підтриманням у навчальному пункті встановлених правил внутрішнього розпорядку і дисципліни;

наявністю сучасної навчальної матеріально-технічної бази та її удосконаленням;

свідомим та сумлінним виконанням усіма посадовими особами професійно-службових обов'язків.

3. Навчальний пункт для здійснення поставлених перед ним завдань має право:

самостійно обирати форми і методи організації навчально-виробничого процесу відповідно до ліцензованої освітньої діяльності, а педагогічні працівники мають право визначати засоби і методи навчання та виховання слухачів з урахуванням положень загальної педагогіки та цього Положення;

залучати на договірній основі для забезпечення навчально-виховного процесу транспорт, обладнання, навчально-матеріальну базу та інші матеріальні цінності будь-яких державних органів, підприємств, організацій різних форм власності, громадян і благодійних фондів;

користуватися пільгами, які встановлені чинним законодавством для професійно-технічних навчальних закладів України.

IV. Порядок комплектування слухачами на навчання

1. Відбір кандидатів на навчання для потреб органів і підрозділів цивільного захисту та їх направлення до АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області здійснює Головне управління ДСНС України в області (далі – ГУ ДСНС України в області).

2. ГУ ДСНС України в області у процесі відбору кандидатів на навчання забезпечує їх професійно-психологічний відбір і проведення професійної психодіагностики, проходження ними військово-лікарської (медичної) комісії, перевірку рівня їх фізичної підготовки відповідно до встановлених чинним законодавством вимог.

Результати вивчення та перевірок долучаються до особових справ кандидатів на навчання, які зберігаються у замовника на навчання.

3. Кандидати, які направляються для проходження професійно-технічного навчання, повинні мати при собі направлення на навчання, службове посвідчення встановленого зразка, паспорт, посвідчення про відрядження та медичну довідку про стан здоров'я (форма 086О).

Навчальні групи комплектуються чисельністю по 15-30 осіб упродовж календарного року залежно від потреб і заявок на навчання кандидатів, що надійшли від замовників на навчання, та відповідно до ліцензійного обсягу.

4. Відібрані замовниками на навчання кандидати на професійно-технічне навчання, перепідготовку направляються до навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області для проходження вхідного контролю.

5. Прийом кандидатів на навчання у начальному пункті АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області здійснює приймальна комісія відповідно до плану-графіка, складеного на рік, яка проводить вхідний контроль шляхом

співбесіди з кандидатом на навчання щодо його майбутньої професії. Голова приймальної комісії - начальник АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області.

Склад, повноваження та порядок роботи приймальної комісії визначаються її головою. До складу приймальної комісії входять працівники підрозділів роботи з персоналом та інших структурних підрозділів ГУ ДСНС України в області, працівники навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області, а за необхідності та за їх згодою – фахівці інших навчальних закладів і органів управління професійно-технічною освітою.

6. Результати вхідного контролю враховуються при зарахуванні кандидатів на навчання.

7. На підставі рішення приймальної комісії кандидати, які успішно пройшли вхідний контроль, зараховуються на навчання наказом начальника АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області.

8. Особи, які без поважних причин не з'явилися на проходження вхідного контролю у визначений час або не пройшли вхідного контролю, на навчання не зараховуються і підлягають відправленню до замовників на навчання, що їх відібрали, для вирішення питання щодо подальшої їх роботи (проходження служби).

9. Зарахування на навчання з підвищення кваліфікації.

Особи, які прибули на підвищення кваліфікації згідно з планом-графіком, затвердженим начальником ГУ ДСНС України в області, а також за угодами з юридичними та фізичними особами, наказом начальника АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області зараховуються на навчання слухачами.

V. Планування навчально-виробничого процесу

1. Навчально-виробничий процес як складова професійно-технічного навчання є системою організаційно-педагогічних, методичних і технічних заходів, спрямованих на активне засвоєння слухачами навчальних програм, набуття ними вмінь і навичок, необхідних для успішного виконання професійно-службових обов'язків згідно з кваліфікаційними вимогами.

2. До учасників навчально-виробничого процесу належить постійний та перемінний склад навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області.

Постійним складом є працівники навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області згідно зі штатом.

До перемінного складу належать слухачі. Слухачі – це особи, які навчаються за програмою первинної професійної підготовки або проходять перепідготовку, підвищення кваліфікації як за державним замовленням, так і за угодами з фізичними та юридичними особами.

3. Основними навчально-методичними документами з планування навчально-виробничого процесу є:

робочі навчальні плани;

освітні програми з професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки;

план заняття (уроку);

розклад занять.

4. Робочі навчальні плани з підготовки працівників цивільного захисту розробляються на основі типових навчальних планів з конкретних професій, розроблених ДСНС України та затверджених спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти.

5. Освітні програми з професійно-теоретичної та з професійно-практичної підготовки розробляються на основі типових навчальних програм, які визначають структуру обов'язкової компоненти змісту професійно-технічного навчання.

6. Освітня програма з професійно-теоретичної підготовки, що формує відповідну професію, розробляється відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики з урахуванням пропозицій замовників на навчання та охоплює систему знань і вмінь слухачів про основи техніки, технологію виробництва, способи і методи виконання робіт, організацію та охорону праці в обсязі, необхідному для успішного оволодіння професією та подальшого підвищення виробничої кваліфікації робітників. Кожна тема програми має назву і зміст.

7. Освітня програма з професійно-практичної підготовки розробляється відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики та потреб виробництва і визначає перелік тем виробничого навчання та виробничої практики на робочих місцях із зазначенням кількості годин, відведених на їх вивчення, зміст і обсяг професійних знань, умінь, навичок слухачів та способи їх формування з урахуванням вимог чинних стандартів, нормативів, правил, статутів, виробничих та посадових інструкцій.

8. Робочі навчальні плани з професійно-технічного навчання та робочі навчальні програми затверджуються начальником АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області за погодженням із начальником ГУ ДСНС України в області.

У разі відсутності типових навчальних планів і програм відповідно до вимог кваліфікаційних характеристик АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області розробляє тимчасові робочі навчальні плани та програми, які затверджуються управлінням освіти і науки облдержадміністрації за погодженням із замовниками на навчання.

9. Робочі навчальні плани та освітні програми для перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників розробляються на основі типових навчальних планів та програм для підготовки робітників відповідних професій. Допускається скорочення програм перепідготовки з урахуванням фактичного рівня знань, умінь та навичок слухачів відповідно до вимог чинного законодавства.

10. Для вивчення слухачами нової техніки, обладнання, засобів механізації й автоматизації, правил і вимог їх безпечної експлуатації, технічної документації, ефективних методів організації праці навчальним пунктом АРЗ

СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області застосовуються курси цільового призначення. Навчальні плани та програми курсів цільового призначення як форми підвищення кваліфікації затверджуються начальником АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області за погодженням із замовником на підвищення кваліфікації кадрів. Тривалість навчання на курсах цільового призначення встановлюється не менше 8 навчальних годин.

Терміни навчання для курсів цільового призначення визначаються АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області за погодженням із замовником на навчання з урахуванням мети і складності навчання, але не можуть бути менше 8 годин.

11. Плани занять (уроків) поділяються на:

план заняття (уроку) теоретичного навчання;

план уроку виробничого навчання.

План заняття (уроку) теоретичного навчання є особистим робочим документом викладача і складається ним за довільною формою відповідно до освітньої програми з дотриманням педагогічних та методичних вимог. За умови проведення уроків у паралельних навчальних групах викладач може скласти один план уроку, але слід враховувати особливості проведення уроку в тій чи іншій навчальній групі.

План проведення практичного заняття відображає короткий зміст, порядок організації і виконання роботи.

12. План уроку виробничого навчання є особистим робочим документом майстра (інструктора) виробничого навчання і складається ним за довільною формою відповідно до освітньої програми з професійно-практичної підготовки.

Під час виробничої практики слухачів викладач (майстер, інструктор виробничого навчання) розробляє план роботи на кожний робочий день.

13. Плани занять (уроків) теоретичного та виробничого навчання затверджуються начальником навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області.

14. Розклад занять розробляється відповідно до робочого навчального плану з дотриманням педагогічних та санітарно-гігієнічних вимог. Він складається на тиждень або на місяць і містить розподіл теоретичної та професійно-практичної підготовки в навчальних групах на кожний робочий день тижня.

Розклад занять складається начальником навчального пункту і затверджується начальником АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області не пізніше як за тиждень до початку навчання. Зміни в розкладі занять фіксуються у відповідному журналі протягом навчального року.

V. Організація навчально-виробничого процесу

1. Професійно-технічне навчання на навчальному пункті АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області складається з професійно-теоретичної, професійно-практичної та спеціальної фізичної підготовки.

2. Професійно-теоретична підготовка слухачів передбачає опанування спеціальних знань з професії, основ знань з охорони праці, здійснюється в спеціалізованих навчальних кабінетах, аудиторіях.

3. Основними формами професійно-теоретичної підготовки є:

різні типи уроків;

лекції;

семінари, практичні заняття тощо;

індивідуальне заняття;

консультації;

виконання слухачами індивідуальних завдань;

навчальні екскурсії.

4. Слухачі комплектуються у навчальні групи теоретичної підготовки чисельністю 15-30 осіб.

5. Професійно-практична підготовка складається з виробничого навчання та виробничої практики.

Основними формами професійно-практичної підготовки є:

уроки виробничого навчання;

виробнича практика на робочих місцях.

6. Виробниче навчання включає в себе послідовне набуття та закріплення слухачами під керівництвом викладачів (майстрів, інструкторів виробничого навчання) первинних професійних умінь і навичок виконання робіт, навчання використанню сучасної техніки, механізмів та інструментів, набуття потрібних практичних навичок самостійно та якісно виконувати роботи, передбачені робочими навчальними планами.

Виробниче навчання може проводитись у навчальних пожежно-рятувальних частинах, на полігонах, тренажерах, безпосередньо на спеціально виділених робочих місцях у підрозділах оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, закріплених наказом начальника ГУ ДСНС України в області за АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області, або на відповідній базі інших замовників на навчання.

Форма організації виробничого навчання обирається навчальним пунктом АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області залежно від особливості професії, характеру виробництва, його структури, системи організації праці за умови повного виконання робочих навчальних планів і робочих навчальних програм з професійно-практичної підготовки та проводиться у навчальних групах чисельністю 5-15 осіб.

7. Виробнича практика слухачів проводиться безпосередньо на робочих місцях у підрозділах оперативно-рятувальної служби цивільного захисту або на базі інших замовників на навчання з метою удосконалення здобутих знань, умінь і практичних навичок, що необхідні для досягнення відповідного рівня кваліфікації, установленого державними стандартами, а також з метою забезпечення їх соціальної, психологічної і професійної адаптації в трудових колективах.

Під час виробничої практики ведеться щоденник виробничої практики слухача, у якому її керівник оцінює виконання навчально-виробничих робіт та після її закінчення робить загальний висновок про результати виробничої практики.

8. При неможливості комплектування нормативною чисельністю груп представниками робітничих професій у разі організації професійної підготовки понад державне замовлення за угодами з юридичними та фізичними особами АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області може встановлювати чисельність слухачів у навчальних групах, нижчу за передбачену пунктом 6.4 цього Положення, з оплатою відповідно до угод або організувати індивідуальне навчання.

9. При індивідуальному навчанні слухач вивчає теоретичний курс самостійно та шляхом консультацій у викладачів теоретичного навчання. При цьому складається Картка обліку індивідуальних консультацій з теоретичного курсу, що містить відомості про предмет, дату, час та місце проведення консультацій, прізвища консультантів і слухачів. Також під час виробничого навчання слухач веде щоденник виробничого навчання, у якому робляться відмітки про дату і тему заняття, перелік та обсяг виконаних навчально-виробничих робіт, витрачений час та оцінку виконаної роботи, яка підтверджується підписом викладача (майстра, інструктора виробничого навчання).

На консультації відводиться не менше 15 відсотків обсягу часу, передбаченого на професійно-теоретичну підготовку, з урахуванням складності робіт з професії. Виробниче навчання проводиться індивідуально на робочому місці під керівництвом викладача (майстра, інструктора виробничого навчання).

Для вивчення спільної частини теоретичного курсу, передбаченої навчальними планами та навчальними програмами, слухачів об'єднують у групи чисельністю по 5-30 осіб.

10. Спеціальна фізична підготовка проводиться у відповідних приміщеннях, спортивних залах, на спортивних майданчиках, стадіонах відповідно до вимог нормативних документів ДСНС України.

11. Навчальний час слухача визначається обліковими одиницями часу, передбаченого для виконання освітніх програм професійно-технічної освіти.

Навчальний (робочий) час слухача в період проходження виробничої практики встановлюється залежно від режиму роботи підрозділу, де він проходить практику, згідно з вимогами чинного законодавства.

12. Тривалість перерв між заняттями (уроками) теоретичного та виробничого навчання встановлюється з урахуванням потреб в організації активного відпочинку і харчування слухачів, санітарно-гігієнічних вимог, але не менше 10 хвилин, великої перерви не менше 20 хвилин.

Тривалість перерв протягом робочого дня під час виробничого навчання і виробничої практики в підрозділах визначається режимом їх роботи згідно з чинним законодавством України.

13. За невиконання обов'язків і систематичне порушення Статуту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області, цього Положення, правил внутрішнього розпорядку, незадовільну успішність до слухача застосовуються такі заходи впливу, як попередження, догана, відрахування з навчання.

Збитки, заподіяні слухачами навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області, відшкодовуються ними особисто відповідно до законодавства.

14. За рішенням методичної комісії (педагогічної ради) з професійно-технічного навчання навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області та відповідного наказу начальника АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області відраховуються з навчання:

слухачі, які мають підсумкову оцінку з професійно-практичної підготовки нижче ніж «задовільно»;

слухачі, які мають підсумкові оцінки нижчі, ніж «задовільно», з понад двох навчальних предметів;

слухачі навчальних груп, які не з'явилися на повторну атестацію чи повторні заліки без поважних причин або за результатами повторної атестації чи повторних заліків з навчальних предметів одержали оцінки нижчі, ніж «задовільно»;

слухачі, які отримали підсумкову оцінку з поведінки "незадовільно" та продовжують систематично порушувати правила внутрішнього розпорядку, Статут АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області та дане Положення.

Рішення про відрахування слухачів протягом трьох днів доводиться до їхнього відома.

15. Слухачі, яких відраховано з навчання наказом начальника АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області, направляються в розпорядження замовників на навчання, що їх відібрали.

VII. Порядок проходження слухачами виробничого навчання та виробничої практики.

1. Наказом замовника на навчання за поданням начальника АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області для організації та проведення виробничого навчання закріплюються підрозділи оперативно-рятувальної служби цивільного захисту або відповідні підрозділи інших замовників на навчання (далі – базові підрозділи).

2. Перед початком виробничого навчання начальник навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області зобов'язаний:

надавати керівництву базового підрозділу не пізніше ніж за два тижні до початку виробничого навчання списки слухачів із зазначенням прізвищ викладачів (майстрів, інструкторів виробничого навчання) навчальних груп – керівників професійно-практичної підготовки від навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області, виписку з розкладу занять, перелік необхідних робочих місць для проведення навчання та навчальні програми з виробничого навчання;

забезпечувати попередню професійно-теоретичну та професійно-практичну підготовку слухачів, які направляються для проходження виробничого навчання;

здійснювати через викладачів (майстрів, інструкторів виробничого навчання) навчально-методичне керівництво виробничим навчанням слухачів;

не допускати слухачів до виконання завдань на робочих місцях, де не забезпечено необхідних умов проходження виробничого навчання, негайно повідомляти про це керівництво АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області та вживати заходів щодо якісного проведення професійно-практичної підготовки слухачів;

брати участь у розслідуванні в установленому порядку нещасних випадків, які сталися із слухачами.

3. Керівник базового підрозділу зобов'язаний:

створювати необхідні і безпечні умови праці відповідно до змісту навчальних програм, нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, нормативно-правових актів і навчально-методичних документів з професійно-технічної освіти, забезпечувати опанування слухачами нової техніки і технологій виробництва, передових методів праці;

створювати умови для повного і продуктивного проведення навчання слухачів на кожному робочому місці, не допускати використання їх на роботах, що не відповідають навчальним програмам;

вживати заходів до своєчасного забезпечення підрозділу матеріалами та іншими засобами, необхідними для виконання виробничих завдань відповідно до навчальних програм;

надавати слухачам, викладачам (майстрам, інструкторам виробничого навчання) можливість користуватися кабінетами, приміщеннями, технікою та обладнанням, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання навчальних програм та відповідних завдань.

4. Виробнича практика. На основі списків, наданих АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області, наказом начальника ГУ ДСНС України в області слухачі розподіляються по підрозділах оперативно-рятувальної служби цивільного захисту для організації та проведення виробничої практики.

Проходження виробничої практики слухачами, які навчаються за угодами з юридичними та фізичними особами, здійснюється на базі замовника на навчання.

Списки подаються не пізніше ніж за два тижні до початку виробничої практики.

5. З моменту розподілу слухачів на них поширюються обов'язки щодо виконання правил і норм охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії, Статуту (правил внутрішнього розпорядку) тощо.

6. Керівник підрозділу, на базі якого проводиться виробнича практика, зобов'язаний:

наказом по підрозділу закріпити за слухачами керівника виробничої практики з числа найбільш досвідчених працівників;

створювати необхідні і безпечні умови праці для виконання плану-завдання відповідно до змісту навчальних програм, нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, нормативно-правових актів і навчально-методичних документів з професійно-технічного навчання, забезпечувати опанування слухачами нової техніки і технологій виробництва, передових методів праці;

проводити інструктажі з охорони праці, правил поведінки, змісту роботи чи обслуговування робочих місць у порядку, передбаченому для працівників відповідних професій;

створювати умови для повного і продуктивного завантаження слухачів під час проведення виробничої практики, не допускати використання їх на роботах, що не відповідають навчальним програмам та майбутнім професіям;

забезпечувати слухачів на період проведення виробничої практики спецодягом, засобами індивідуального захисту тощо;

надавати слухачам змогу користуватися технікою, обладнанням, документацією, необхідною для виконання навчальних програм та відповідних завдань;

здійснювати керівництво роботою слухачів і контролювати роботу працівників підрозділу, які залучаються для керівництва виробничою практикою;

після закінчення практики згідно з результатами виконання плану-завдання щодо кожного слухача надавати відгуки.

7. Керівник підрозділу, на базі якого проводиться виробнича практика, забезпечує належні умови праці слухачів, дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії в період проходження ними виробничої практики.

8. Начальник навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області зобов'язаний:

видати кожному слухачу План-завдання на проходження виробничої практики;

для контролю за проведенням навчальної практики закріпити педагогічних працівників навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області за відповідними підрозділами;

забезпечити попередню професійно-теоретичну та професійно-практичну підготовку слухачів, які направляються для проходження виробничої практики, вивчення ними правил технічної експлуатації техніки, оснащення, правил і норм охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії, правил внутрішнього розпорядку підрозділу та інших правил і норм, установлених для відповідних професій та рівнів кваліфікації;

брати участь у розслідуванні в установленому порядку нещасних випадків, які сталися зі слухачами.

VIII. Контроль за навчально-виробничим процесом

1. Контроль за організацією навчально-виробничого процесу здійснюється ГУ ДСНС України в області під час перевірок навчально-методичної діяльності АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області.

Основними принципами контролю є об'єктивність, незалежність, компетентність.

2. Контроль за навчально-виробничим процесом передбачає вивчення та аналіз:

стану організації та проведення занять;

виконання навчальних планів і програм;

оформлення обліково-звітної документації (журналів теоретичного і виробничого навчання, щоденників виробничої практики, атестаційних матеріалів);

фактичного рівня знань і умінь слухачів за результатами кваліфікаційної атестації, причин незадовільної успішності.

3. Контроль навчальних досягнень слухачів та рівня їх якості поділяється на поточний, проміжний та вихідний.

Поточний контроль передбачає: поурочне опитування слухачів, контрольні та перевірні роботи, тематичне тестування, заліки та інші форми контролю, що не суперечать етичним та медико-педагогічним нормам.

Проміжний контроль передбачає підсумкові заліки, проміжну кваліфікаційну атестацію, індивідуальні завдання слухачам.

Вихідний контроль передбачає державну кваліфікаційну атестацію. Для категорії слухачів, які отримують свідоцтво державного зразка про присвоєння робітничої професії, – державні кваліфікаційні іспити, а для слухачів, які проходять підвищення кваліфікації, – випускні (кваліфікаційні) іспити.

4. Слухачі допускаються до випускних (кваліфікаційних) іспитів за умови складання всіх заліків (іспитів), проходження виробничого навчання та виробничої практики.

Форми і періодичність вихідного контролю визначається робочими навчальними планами.

Додержання зазначених у робочих навчальних планах конкретних форм вихідного контролю та їх періодичності є обов'язковим.

5. Начальник АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області, начальник навчального пункту самостійно обирають форми контролю за якістю здійснення педагогічними працівниками навчально-виробничого процесу відповідно до їх посадових інструкцій, робочих навчальних планів та робочих навчальних програм.

Контроль навчальної роботи педагогічних працівників навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області здійснюють начальник АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області, начальник навчального пункту, старший викладач-методист навчального пункту, які вивчають стан і якість виконання робочих навчальних планів і робочих навчальних програм, науково-методичний рівень і ефективність комплексно-методичного забезпечення

викладання навчальних предметів та проведення професійно-практичної підготовки, організацію індивідуальної роботи зі слухачами, упровадження передового педагогічного та виробничого досвіду тощо.

6. З урахуванням підсумків проведення контрольних, перевірних робіт у навчальних групах начальник АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області, начальник навчального пункту вивчають та визначають якість проведення навчальної роботи педагогічними працівниками. Підсумки вивчення роботи педагогічних працівників розглядаються на засіданні методичної комісії з професійно-технічного навчання навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області та враховуються при їх атестації.

7. Завдання для планових контрольних, перевірних робіт, що організовує начальник навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області, розробляються педагогічними працівниками, розглядаються і схвалюються методичною комісією з професійно-технічного навчання навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області та затверджуються начальником АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області.

ІХ. Організація проведення атестації (заліків, іспитів) з навчальних предметів

1. Атестація з навчальних предметів, що входять до додатка до свідоцтва, є формою проміжного контролю знань слухачів. Вона проводиться в терміни, що передбачені робочими навчальними планами.

2. До атестації з навчальних предметів допускаються слухачі, які мають підсумкові оцінки не нижче «задовільно» з професійно-практичної підготовки і з усіх навчальних предметів (професійно-теоретичної підготовки тощо), що входять до додатка до свідоцтва, та зразкову або задовільну поведінку.

3. Атестація з навчальних предметів, що входять до додатка до свідоцтва, передбачається робочим навчальним планом і проводиться атестаційними комісіями, до складу яких входять керівництво та педагогічні працівники навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області. Склад комісії затверджується начальником АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області.

Асистентами можуть бути викладачі з навчальних предметів одного напрямку або майстри (інструктори) виробничого навчання інших навчальних груп.

4. Атестація з навчальних предметів і консультації здійснюються відповідно до розкладу, затвердженого керівником АРЗ СП, який доводиться до відома слухачів не пізніше ніж за два тижні до початку атестації. У розкладі передбачаються перерви між атестаціями з урахуванням обсягу і складності предметів, але не менше 2 днів.

5. Викладач повинен підготувати навчальний кабінет і підібрати потрібні для атестації навчально-наочні посібники, обладнання, зразки виробів, схеми,

моделі, довідники, словники, навчальні і технологічні карти та інші матеріали, що не містять розгорнутого тексту, формул, відповідей на атестаційні питання.

6. Атестація з навчальних предметів здійснюється за атестаційними білетами або тестами та можливими додатками до них, що складаються викладачами відповідних навчальних предметів, розглядаються методичною комісією з професійно-технічного навчання навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області і затверджуються керівником АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області не пізніше ніж за два тижні до початку атестації. Для паралельних навчальних груп складаються різні варіанти додатків до атестаційних білетів або тестів.

7. Під час проведення атестації навчальна група поділяється на дві підгрупи, що атестуються в один день. Кожній підгрупі пропонується повний комплект атестаційних білетів і можливих додатків до них. Атестаційні білети, за якими були опитані слухачі, не можуть бути використані повторно в тій самій підгрупі.

8. Під час підготовки до відповіді на атестаційний білет в аудиторії одночасно можуть перебувати до 5 слухачів. Якщо слухач не в змозі дати відповідь на питання, зазначені в атестаційному білеті, йому дозволяється взяти інший білет, але при цьому оцінка знижується на один бал.

9. Під час атестації слухачам дозволяється користуватися довідниками та іншими матеріалами, що не містять у собі розгорнутого тексту.

10. Під час атестації члени атестаційної комісії вислуховують відповіді слухачів на питання, зазначені в атестаційному білеті, не перериваючи і не допомагаючи навідними запитаннями. Додаткові запитання, у разі потреби уточнення якості знань, слухачам можуть бути задані лише в межах робочої навчальної програми. Атестаційній комісії не обов'язково вислуховувати відповідь до кінця, якщо хід відповіді дає змогу зробити висновок про рівень навчальних досягнень слухача.

11. У разі грубого порушення слухачем установленого порядку проведення атестації та норм поведінки він позбавляється атестаційною комісією права атестуватися в цей день.

Питання щодо подальшого проходження атестації слухачем вирішується керівником АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області.

12. Кожному слухачу, який пройшов атестацію, атестаційна комісія виставляє атестаційні та підсумкові оцінки з навчального предмета. У разі неоднозначності оцінки відповіді слухача членами атестаційної комісії при визначенні атестаційної і підсумкової оцінки рівня його знань, умінь та навичок остаточне рішення приймається більшістю голосів, з обов'язковим записом у відповідному протоколі особистої думки члена комісії, який не згоден із рішенням більшості.

При незгоді голови атестаційної комісії з рішенням більшості її членів або незгоді викладача з асистентом (у разі, коли вони удвох проводять атестацію) рішення про атестаційну і підсумкову оцінки з навчального предмета

приймається керівником АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області з обов'язковим записом у відповідному протоколі.

13. Результати атестації заносяться (словами) до протоколу встановленого зразка та (цифрами) до Журналу обліку теоретичного навчання та у зведену відомість.

Після закінчення атестації в навчальній групі атестаційна комісія доводить до відома слухачів результати атестації.

14. Слухачі, які з поважної причини не з'явилися для проходження атестації у зазначений за розкладом час, за рішенням керівника АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області складають її в терміни, визначені для повторної атестації.

15. Перевірні роботи є формою поточного контролю вмінь та навичок слухачів.

16. Перевірні роботи з виробничого навчання перевіряються викладачем (майстром, інструктором виробничого навчання) відповідно до робочої навчальної програми з професійно-практичної підготовки.

17. Під час оцінювання результатів перевіркової роботи визначаються вміння та навички слухачів застосовувати одержані професійні знання на практиці, ураховуються якість роботи і продуктивність праці, дотримання технологічної дисципліни та охорони праці, правильність виконання виробничих прийомів, уміння користуватися обладнанням, пристроями, ефективними методами організації праці.

18. У разі, коли слухачі здійснюють роботу з обслуговування технічних засобів тощо, оцінювання перевірних робіт передбачає нагляд за виконанням особами відповідних технологічних операцій.

19. Термін зберігання атестаційної документації визначається відповідно до вимог чинного законодавства.

20. Кваліфікаційна атестація проводиться відповідно до Положення про порядок кваліфікаційної атестації та присвоєння кваліфікації особам, які здобувають професійно-технічну освіту, затвердженого спільним наказом Міністерства праці та соціальної політики та Міністерства освіти і науки від 31.12.98 № 201/469, зареєстрованим у Міністерстві юстиції 01.03.99 № 124/3417.

Час на проведення кваліфікаційної атестації виділяється за рахунок кількості годин, відведених на професійно-практичну підготовку.

21. Державну кваліфікаційну комісію для проведення кваліфікаційної атестації працівників, які направлені ГУ ДСНС України в області очолює його начальник або заступник, заступником голови Державної кваліфікаційної комісії призначається начальник АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області, членами комісії – педагогічні працівники навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області, працівники служб та підрозділів ГУ ДСНС України в області. У разі потреби Державна кваліфікаційна комісія може залучати для розгляду питань, що стосуються її компетенції, працівників різних служб, підприємств, установ та організацій за погодженням з їх керівництвом.

Результати роботи комісії заносяться до протоколу засідання Державної кваліфікаційної комісії.

Строк повноважень Державної кваліфікаційної комісії – до одного року.

Державна підсумкова атестація проводиться із предметів у терміни, що передбачені робочими навчальними планами та відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію слухачі у системі освіти,

Кваліфікаційна атестація проводиться відповідно до Положення про порядок кваліфікаційної атестації та присвоєння кваліфікації особам, які здобувають професійно-технічну освіту, затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України та Міністерства освіти України від 31.12.98 N 201/469 (з0124-99) та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.03.99 за N 124/3417.

Час на проведення кваліфікаційної атестації виділяється за рахунок кількості годин, відведених на професійно-практичну підготовку.

До складання державних кваліфікаційних іспитів допускаються слухачі, які закінчили повний курс навчання і мають позитивні підсумкові оцінки з усіх навчальних предметів, виробничого навчання та практики.

Слухачі, які з різних причин не завершили повного курсу навчання, але за результатами поетапної атестації здобули відповідну кваліфікацію, мають право на достроковий випуск та одержання свідоцтва про рівень кваліфікації. При цьому результати поетапної атестації розглядаються та затверджуються державною кваліфікаційною комісією.

22. Повторна атестація з навчальних предметів, що входять до додатка до свідоцтва, проводиться для слухачів, які під час планової атестації одержали оцінки нижчі, ніж «задовільно» (не більше як з двох предметів), а також слухачів, що не з'явилися на планову атестацію.

23. Повторні заліки обов'язкові для слухачів, які одержали підсумкові оцінки нижчі, ніж «задовільно» чи «не зараховано».

24. Слухачі навчальних груп мають право на повторну атестацію або повторні заліки з метою підвищення оцінки, але не більше ніж з двох навчальних предметів на підставі письмової заяви та відповідного наказу керівника.

25. Слухачі повторно атестуються та складають заліки в терміни, що встановлюються начальником навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області, але не пізніше ніж за 10 днів до початку державної кваліфікаційної атестації.

26. Особам, які не завершили повного курсу навчання у навчальному пункті АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області і не пройшли кваліфікаційної атестації, видається довідка, у якій вказуються назви навчальних предметів, що входять до додатка до свідоцтва про професійно-технічну освіту, та одержані підсумкові оцінки (словами), а також навчальні досягнення (оцінка - словами) з професійно-практичної підготовки.

Слухачі при відрахуванні можуть бути атестовані за досягнутим рівнем кваліфікації. Результати такої повторної атестації оформляються окремим протоколом.

27. Слухачам випускних груп, з метою одержання більш високої підсумкової оцінки, з рішенням педагогічної ради, на основі особистої заяви слухача та за умови додаткової підготовки, може бути наданий дозвіл на перескладання іспиту або заліку. Результати такої повторної атестації оформляються окремим протоколом.

28. Слухачі, які успішно завершили професійно-технічне навчання, перепідготовку, пройшли кваліфікаційну атестацію, наказом начальника АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області відраховуються з навчання і отримують свідоцтво встановленого зразка про отримання робітничої професії та присвоєння кваліфікації "кваліфікований робітник", копія якого залучається до особової справи працівника.

29. Після закінчення навчання з підвищення кваліфікації слухачі наказом начальника АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області відраховуються з навчання та отримують свідоцтво встановленого зразка про підвищення кваліфікації, копія якого залучається до особової справи працівника.

Х. Учасники навчального процесу.

1. Учасниками навчального процесу є слухачі, педагогічні працівники навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області та інші фахівці, які беруть участь у навчальному процесі.

2. Слухачі навчального пункту мають право:

безкоштовно користуватись нормативною, навчально-методичною документацією і бібліотечною літературою навчального пункту;

брати участь у роботі конференцій семінарів і науково-методичній діяльності;

вносити пропозиції щодо удосконалення навчального процесу.

3. Слухачі навчального пункту зобов'язані:

виконувати завдання, передбачені відповідними навчальними програмами;

дотримуватись вимог Положення та правил внутрішнього розпорядку.

4. У період проходження навчання на навчальному пункті за слухачами зберігається заробітна плата за основним місцем роботи (в тому числі і за державним замовленням).

5. Працівники навчального пункту, які перебувають на посадах педагогічних працівників, користуються всіма передбаченими для них законодавством правилами та гарантіями.

Не допускається відволікання педагогічних працівників від виконання професійних обов'язків, крім випадків, передбачених законодавством.

XI. Навчальна матеріально-технічна база.

1. Навчальна матеріально-технічна база навчального пункту повинна повністю забезпечувати проведення занять, передбачених навчальним планом і програмами як у стаціонарних умовах, так і за виїзною формою навчання.

2. Комплекс навчальної матеріально-технічної бази навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області складає:

навчальні кабінети з загальної, тактико-спеціальної та технічної підготовки, засобів індивідуального захисту, охорони праці та безпеки життєдіяльності;

спеціальну техніку, обладнання, прилади, інструменти, майно цивільного захисту;

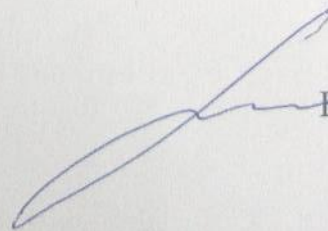
службові, допоміжні та культурно-побутові приміщення, що обладнуються і експлуатуються відповідно до безпечних і здорових умов праці і навчання навчальне містечко;

закріплені навчальні об'єкти.

3. Забезпечення навчального пункту АРЗ СП ГУ ДСНС України у Хмельницькій області пожежно-рятувальною технікою, транспортними засобами спеціального призначення, запасними частинами і матеріалами для проведення ремонту, спеціальним обладнанням та інструментом, навчально-тренувальними засобами, спеціальною літературою, приладами, спорядженням, засобами захисту, надання першої невідкладної медичної допомоги та іншим необхідним майном відповідно до штату табелю та норм постачання ДСНС України.

4. Головне управління ДСНС України у Хмельницькій області надає навчальному пункту Аварійно-рятувального загону: споруди, спеціалізовані приміщення і об'єкти для проведення занять відповідно до існуючих норм та навчальних програм, приміщення службового та культурно-побутового призначення, теплотимоканеру, смугу психологічної підготовки пожежних-рятувальників, спортивний комплекс, а також для проходження слухачами виробничого навчання та практики пожежно-рятувальні частини гарнізону.

Начальник навчального пункту Аварійно -
рятувального загону спеціального призначення
Головного управління Державної служби
України з надзвичайних ситуацій
у Хмельницькій області
майор служби цивільного захисту
«__» _____ 2023 року

Віталій МОРОЗ

ПОГОДЖЕНО:

Заступник начальника загону – начальник
 відділення організації реагування
 на надзвичайні ситуації Аварійно-
 рятувального загону спеціального
 призначення Головного управління
 Державної служби України з надзвичайних
 ситуацій у Хмельницькій області
 підполковник служби цивільного захисту
 «__» _____ 2023 року

Володимир ВІТ

Т.в.о. начальника відділення персоналу та
 психологічного забезпечення
 Аварійно-рятувального загону спеціального
 призначення Головного управління
 Державної служби України з надзвичайних
 ситуацій у Хмельницькій області
 старший лейтенант служби цивільного
 захисту
 «__» _____ 2023 року

Олександр ЦІПКО

Начальник служби (охорони праці)
 Аварійно-рятувального загону спеціального
 призначення Головного управління
 Державної служби України з надзвичайних
 ситуацій у Хмельницькій області
 лейтенант служби цивільного захисту
 «__» _____ 2023 року

Андрій ШЕРЕМЕТА

Юрисконсульт
 Аварійно-рятувального загону спеціального
 призначення Головного управління
 Державної служби України з надзвичайних
 ситуацій у Хмельницькій області
 «__» _____ 2023 року

Руслан МАМЧУР